

GERZSENYI GABRIELLA

AZ A SZOKÁS

Amikor elmentél, nem ígértél semmit. Az a szokás pedig. Egy váll fölött hátravetett szó, egy papírfecnire sietősen rótt félmondat. Félbehagyott mondat. Egy sms vagy messenger-üzenet. Nem mondtad: majd hívsz, sem azt: tartsuk a kapcsolatot. Nem mondtad, hogy néha azért meglátogatsz.

Hirtelen mentél el. Még sercegett a szalonna zsírja a tűzben tartott nyársad végén; nekem kellett a kenyeredre lecsöpögtetni, és azon melegében, hagymakarikával megrakva befolni. Még közöttünk imbolygott a történet, amit meséltem; nem talált utat hozzád, lassacskán szétesett. Még forgott az apró műanyag orsó a magnóban; nekem kellett a szalagot a kazettában visszacsévélni. Még látszott a levegőben a begörbített, tömpe ujjad, ahogy hívogat. Még lábad szagát lélegezte ki a sűrű bakancs.

Hiányoztál. Hiányzott az arcomról esténként a kezed, amivel jóéjt kívántál. Hiányzott a fejed a vászonsapkából, amit kirándulásokon viseltél, és hátrahagytál a fogason. Hiányzott a bajuszod, és alóla a széles mosolyod. Hiányzott a mély hangod; kis pondrónak nevezted. Hiányzott a kacsintásod, amellyel felém nyújtottad a söröskorsót. Ihattam belőle, de szigorúan csak a habját. Jobban csúsztak vele a besózott, szárított kishalak.

Kerestelek. Eleinte csak odahaza, ahol addig együtt éltünk. Kerestelek reggel a bordó huzatú, nyiszorgó ágyban. Nem feküdtél benne; megharagudtam rá, belerúgtam a lábába. Kerestelek a tükörben, amely előtt állva hosszú percekig fésülgetted egyre ritkuló hajad. Megharagudtam a tükörre, lekasztottam a szőgről. Kerestelek a saktáblában és a figurákban. Hiába igyekezted, nem tanultam meg igazán jól sakkozni. Megharagudtam a sakkra, elrejtettem a szekrény mélyére. Kerestelek a töltött káposztában, amit kéjesen daraboltál, tejfölöztél, kevergetted; mire nekiláttál, mindenki más már végzett vele. Megharagudtam a töltött káposztára, a szagát is megutáltam. Kerestelek a pecabotodban, amivel a ficánkoló potykát büszkén lóbáltad. Megharagudtam a pecabotra, beállítottam a sarokba, a kerti szerszámok mögé.

Később kerestelek idegen városokban, határállomásokon, vonaton és repülőn, vízparton és erdőben, fák törzsében és fűszálakban, sután levert sátorcölöpökben, bográcsban rotyogó halászlében, éttermekben és szállodákban, színházak széksoraiban, a karácsonyi csillagszóró szikrájában, a húsvéti

kalácsban, a mazsolában, a születésnap tortámban, ismeretlen buszsofőrök, portások, pincérek arcában, egyre ritkuló hajakban, lelógó bajuszokban, mély hangokban, tömpe ujjakban, ismeretlen férfiak ismerős mozdulataiban.

Némán tátogtam, amikor rájöttem, hogy meg kell szoknom a hiányodat.

Vártalak mégis. Vártam, megjelensz az oltár előtt, amikor búgnak az orgonák, és fehér ruhában belépek, amikor gyermekem születik, amikor megvágom magam lecsókészítés közben, amikor azt hallgatom Máté Pétertől, hogy „Most élsz”, amikor lóbálom az üres kosarat és nem találok gombát, még pöfeteget se. Vártam, visszajössz, a közelembé költözöl, lesz nálad papucsom és pizsamám, reggel megfőzöm a kávédat, este begyűjtöm a cserépkályhádát, megsimogatom az ősz hajadat. Sőt, ha kopasz leszel, azt se bánom.

Nem szóltál előre, amikor nyáron meglátogattál. Mint egy kisfiú, akit csínytevésen értek, úgy álltál a kerítésnek támaszkodva, görnyedten. Harminchárom év nyomta a válladat. Mint amikor elmentél, most is olyan voltál. Nem híztál, nem fogytál. Persze, a kosztod nulla kalóriás. Nem szóltál, nem kérdeztél. A szád nem mondta, hogy hiányoztam, csak a szemed beszélt. Két karommal átfontam a nyakadat, lágyan ringattalak. Féltem, ha menni hagylak, megint elmaradsz hosszan.

Végül hamarabb jöttél, mint gondoltam. Amint az ősz fehér ködsálat horgolt a Duna fölé, betoppantál. Nem volt csomagod, nem volt fárasztó az utad. A határon sem tartóztattak. Azt mondtad, elférsz kis helyen, és beköltöztél a ruhásszekrényembe. Azóta a csíkos blúz és a piros kendő közt laksz. Megeshet, hogy öltözködés közben véletlenül téged veszlek fel.

A földkupachoz elutazom néha. Az illem úgy kívánja, hogy rendben tartsam a helyedet, friss vizet és virágot tegyek a kőkancsóba, halottak napján gyertyát gyújtsak. Ha véget ér a háború, talán magammal viszem az unokáidat is. De nem ígérek semmit. Nem mondom, hogy majd jövök. Az a szokás pedig.